

УДК 711.58:711.61:316.334.52

ГРОМАДСЬКІ ПРОСТОРИ У СТРУКТУРІ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

РУДЕНКО Аліна

Харківський національний університет міського господарства
ім. О. М. Бекетова, Харків, Україна
alinarudenko75@gmail.com

У роботі розглядається роль громадських просторів у структурі житлової забудови міста як важливого чинника соціальної взаємодії мешканців. Проаналізовано значення таких просторів у формуванні комфортного міського середовища та розвитку локальних спільнот. Визначено основні принципи організації громадських просторів, зокрема доступність, функціональну різноманітність, безпечність і інтеграцію в структуру житлових територій. Підкреслено, що якісно організовані громадські простори сприяють активізації соціальних процесів, підвищенню рівня соціальної активності населення та формуванню сприятливого міського середовища.

Ключові слова: громадський простір, житлова забудова, соціальна взаємодія, міське середовище, архітектурне середовище, дизайн середовища.

ВСТУП

У сучасних містах громадські простори відіграють важливу роль у формуванні комфортного та соціально активного міського середовища. Вони створюють умови для комунікації, відпочинку та взаємодії мешканців, сприяючи підвищенню якості життя населення. Особливе значення такі простори мають у структурі житлової забудови, оскільки забезпечують щоденну соціальну взаємодію мешканців та формують відчуття спільності.

У сучасній урбаністиці громадські простори розглядаються як важливі елементи просторової структури міста, що забезпечують формування соціального капіталу та підтримують активність міського життя. Якість і доступність таких просторів безпосередньо впливають на рівень соціальної взаємодії між мешканцями та інтенсивність використання міського середовища.

Дослідження міського середовища показують, що якісно організовані громадські простори сприяють активізації соціальних процесів, розвитку локальних спільнот та підвищенню рівня комфортності міського середовища [1]. Водночас сучасні підходи до формування відкритих міських просторів передбачають їхню багатофункціональність, доступність та інтеграцію в структуру житлової забудови [2].

Таким чином, формування громадських просторів у житловій забудові є важливим завданням сучасної архітектури та містобудування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є визначення ролі громадських просторів у структурі житлової забудови як фактора соціальної взаємодії мешканців.

Для досягнення поставленої мети необхідно розглянути значення громадських просторів у формуванні міського середовища, визначити основні принципи їх організації у житловій забудові та проаналізувати їхній вплив на соціальну активність населення.

Об'єктом дослідження є громадські простори у структурі житлової забудови міста, а предметом – їхній вплив на формування соціальних взаємозв'язків між мешканцями та на якість міського середовища.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Громадські простори є важливими елементами структури міського середовища, що забезпечують можливість соціальної взаємодії, комунікації та спільної діяльності мешканців [3]. До таких просторів належать площі, сквери, пішохідні вулиці, дворові території, дитячі та спортивні майданчики, а також інші відкриті території загального користування.

З позицій сучасної теорії містобудування громадські простори виступають елементами публічної урбаністичної інфраструктури, що формує просторові умови для соціальної інтеграції населення та розвитку локальних спільнот. Саме такі простори сприяють формуванню середовища для щоденної комунікації та соціальної активності мешканців.

Сучасні дослідження підкреслюють, що ефективність громадського простору визначається його доступністю, безпечністю, функціональною різноманітністю та комфортністю для різних груп населення [2]. Важливим є також створення умов для різноманітних форм діяльності – від відпочинку до проведення громадських заходів, що сприяє активному використанню таких територій.

У структурі житлової забудови громадські простори виконують роль місць щоденної комунікації мешканців. Саме вони створюють умови для формування соціальних зв'язків між людьми, розвитку локальних спільнот та формування позитивного соціального клімату в житлових районах. Як зазначає Йен Гел, якісні міські простори стимулюють перебування людей у місті, сприяючи розвитку соціальної активності та взаємодії між мешканцями [1].

Крім того, формування громадських просторів має враховувати особливості планувальної структури міста, щільність забудови та потреби різних груп населення. Важливими принципами є інтеграція таких просторів у систему міських територій, забезпечення пішохідної доступності та створення комфортного середовища для повсякденного використання [4].

Особливу роль у формуванні громадських просторів відіграють благоустрій територій, озеленення та використання сучасних архітектурно-планувальних рішень. Такі підходи сприяють підвищенню привабливості міського середовища та створенню сприятливих умов для відпочинку, спілкування та активного проведення часу мешканцями.

Ефективна організація громадських просторів сприяє формуванню комфортного міського середовища, підвищує рівень соціальної активності населення та підтримує принципи сталого розвитку міських територій.

ВИСНОВКИ

Громадські простори є важливими елементами структури житлової забудови та відіграють значну роль у формуванні соціальної активності населення. Вони створюють умови для комунікації, відпочинку та спільної діяльності мешканців, сприяючи формуванню локальних спільнот.

Рациональна організація громадських просторів передбачає врахування принципів доступності, функціональної різноманітності, комфортності та інтеграції у структуру міського середовища. Важливим аспектом є також створення безпечного, естетично привабливого та екологічно збалансованого середовища.

Створення якісних громадських просторів сприяє підвищенню рівня соціальної взаємодії, формуванню позитивного соціального клімату та покращенню умов життя населення у житлових районах міста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гел, Йен. Міста для людей; переклад з англійської Ольги Любарської. Київ : Основи, 2018. 280 с.
2. Гусев, М. Загальні принципи формування відкритих публічних просторів міст. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, 2024. №69. С. 3–11.
3. Гусев М. О. Архітектурний простір міста. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2016. Вип. 43. Ч. 1. С. 124–128.
4. Вахніченко О., Руденко А. Формування громадських просторів як засіб покращення соціокультурних процесів міського середовища. *Наукові проблеми архітектури та містобудування*. 2025. № 3. С. 6–24.

RUDENKO A.

PUBLIC SPACES IN THE STRUCTURE OF RESIDENTIAL BUILDING AS A FACTOR OF SOCIAL INTERACTION

The work examines the role of public spaces in the structure of residential development as an important factor of social interaction among residents. The significance of such spaces in the formation of a comfortable urban environment and the development of local communities is analyzed. The main principles of organizing public spaces are identified, including accessibility, functional diversity, safety, and integration into the structure of residential areas. It is emphasized that well-designed public spaces contribute to the activation of social processes, increase social activity, and improve the quality of the urban environment.

Key words: public space, residential development, social interaction, urban environment, architectural environment, environmental design.